

Advies inzake het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2017-2020.

1. De Wmo raad Leudalacht het belangrijk, zo niet essentieel, dat er in deze notitie aantallen worden bijgesloten. Dat wil zeggen dat er kwantitatieve gegevens/cijfers worden verstrekt die het verwachte en gerealiseerde beleid inzichtelijk maken en die tevens een mogelijke onderbouwing en verantwoorde beoordeling van de begroting mogelijk maken.
2. De doorlooptijd van intake en passende acties is vaak zo lang dat de schulden snel onoplosbaar worden. De Wma raad dringt er op aan, dat de tijd tussen de aanmelding en eerste afspraak maximaal 1 week berdraagt. Aansluitend zouden acties ten aanzien van het in kaart brengen van de financiële problemen en het eventueel regelen van afbetalingen zo spoedig mogelijk in gang gezet moeten worden. Dit om meer complexe en onoplosbare schulden te voorkomen.
3. Er is in de notitie weinig sprake van specifieke risico-doelgroepen. Dit zijn juist die groepen die bij financiële problemen extreem snel zorgmijgend worden. Naar de mening van de Wmo raad dienen als specifieke groepen te worden aangemerkt:
 - De groep mensen die langdurig een (bijstand)uitkering krijgen. Deze groep heeft meestal totaal geen reserve meer om meer kosten van welke aard dan ook te betalen. Alle financiële reserves zijn meestal uitgeput.
 - Jongeren die net 18 jaar zijn geworden. Zij krijgen opeens veel financiële bevoegdheden en verantwoordelijkheden, vaak zonder dat zij hier goed mee om kunnen gaan. Indien ouders niet als vangnet kunnen dienen, is het risico groot dat deze groep met het regelen van zaken (eigen zorgverzekering/ Wa verzekering en aanvragen zorgtoeslag of tegemoetkoming studiekosten) in de problemen komt. Temeer omdat ze zelf contracten mogen afsluiten en dus financiële verplichtingen mogen aangaan die ze vaak niet overzien.
 - Ouderen die alleen een AOW hebben en daarmee op een bestaansminimum leven. Zij hebben vaak hoge (ziekte)kosten, veelal het maximale eigen risico of zorgkosten die zelfs buiten het pakket vallen. Indien zij aanspraak maken op zorg, geldt hiervoor ook nog een eigen bijdrage. Weliswaar minimaal. Maar alle kleine vaste kosten tikken hard aan bij zo'n minimum inkomen.
 - De GGZ klanten en mensen met een verstandelijke beperking zijn extra kwetsbaar. Hiervoor is onvoldoende aandacht in deze notitie.
 - Er zou ook expliciete aandacht moeten zijn voor de groep zorgmijders als risicogroep.
4. In het Beleidsplan wordt gesproken over eigen verantwoordelijkheid. Dat is een goed uitgangspunt, maar ook discutabel. Het is juist het onvermogen tot het positief invullen van die eigen verantwoordelijkheid die mensen (ook financieel) in de problemen brengt. Het gebruiken van die term in relatie tot mensen die (financieel) in de knoei zitten werkt vaak averechts. Eigen verantwoordelijkheid ligt in het verlengde van eigen schuld, maar niemand komt voor de lol in de problemen. Iedereen weet in de kern wel dat het zijn of haar 'eigen schuld' is. Maar naar dat gevoel gaat alle energie. Dit doodt de creativiteit en het vermogen tot het vinden van oplossing. Het leidt tot frustratie, tot verslaving en extra uitgaven in welke zin dan ook.
5. Het uitgangspunt van werk boven een uitkering wordt door de Wmo raad onderschreven. Het blijkt echter, dat de gemeente vaak zelf niet ondersteunend handelt. De procedures om een uitkering te (her)starten zijn omslachtig en langdurig. Daardoor ontstaan er snel inkomensgaten en dus kans op schulden. Er kan niet zomaar van worden uitgegaan dat mensen eigen middelen hebben om dergelijke periodes te overbruggen. Dit brengt geheel onnodig een ernstig risico op schulden met zich mee en werkt demotiverend om tijdelijk werk aan te nemen.
6. Er wordt vaak gesproken over informatie en voorlichting als mogelijke oplossing en preventiemiddel van financiële problemen en schulden. Dit is een overschat middel. Veelal bereikt deze de beoogde groep niet. De Wmo raad bepleit één aanspreekpunt in de gemeente met één centraal nummer, dat in een eenvoudige advertentie digitaal en/of per sociale media bekend wordt gemaakt. Dus contactpersoon schulden/financiële vragen Daarnaast is de rol van het welzijnswerk in deze essentieel.

Deze zou verder uitgewerkt mogen worden in deze notitie evenals die voor specifieke doelgroepen zoals jongerenwerk (18+) en Ouderenwerk (AOW groep).

7. De Wmo raad acht het van belang dat de gemeente niet op de normatieve stoel gaat zitten. Hier neigt het in de notitie soms naar, met name door de wijze waarop naar de eigen verantwoordelijkheid verwezen wordt. Zo wordt er in 3.4. gezegd dat bewust moet worden gemaakt dat men zelf verantwoordelijk is. Deze aanname speelt tegen de achtergrond dat kinderen al van jongs af aan worden bloot gesteld aan manipulatieve reclame-uitingen die zijn toegestaan. Het is van belang dat daarin in de informatie en voorlichting ook tegenwicht wordt geboden. Zo zou voorlichting hierover op school wellicht heel wenselijk zijn.

8. Het is zoals aangeven van het uiterste belang dat signalen van wanbetaling direct worden opgepakt en dat er in dergelijke situaties de mogelijkheid is tot snelle actie en oplossingen. Wat dit betreft wordt samenwerking met o.a. de woningbouw en energieleverancier aanbevolen. Hieraan zouden tal van partners kunnen worden toegevoegd, zoals ook de zorgverzekeringen bijv. De Wmo raad acht de uitbouw van dergelijke mogelijkheden van het grootste belang.